

Endi?e ?iddeti Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Endi?e ?iddeti Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=20942>

Özet

Endi?e ?iddeti Ölçe?i, bireylerin ya?ad??? endi?enin yo?unlu?unu ve ?iddetini ölçmek amac?yla tasarlanm?? bir psikometrik araçtır. Bu ölçe?in Türkçeye psikometrik uyarlama çalışması, ?ebnem Tunay tarafından 2006 y?l?nda Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'ne sunulan yüksek lisans tezinin bir parçası olarak gerçekleştirilmiştir. Çalışmanın temel amacı, **depresyon** ve kaygı belirtilerinde görülen örtü?en ve ayr???an özelliklerin endi?e olgusu bağlam?nda derinlemesine incelenmesidir. Ölçek, klinik ve araştırma ortamlar?nda bilişsel endi?e süreçlerinin derecesini belirlemede kritik bir rol oynamaktadır.

Bu uyarlama, orijinal ölçe?in Türk kültürüne ve diline uygunlu?unu sağlamak, böylece **endi?e** ?iddetinin güvenilir ve geçerli bir şekilde ölçülmesini mümkün kılmak için yapılmıştır. Ölçe?in geliştirilme süreci ve psikometrik özellikleri, referans tezde detaylı olarak sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler

Endi?e ?iddeti Ölçe?i, Endi?e, Kaygı, Depresyon, Ölçek Uyarlama, Klinik De?erlendirme, Bilişsel Süreçler.

Yazarlar

?ebnem Tunay (Uyarlayan)

Amaç

Endi?e ?iddeti Ölçe?i'nin temel amacı, bireylerin deneyimlediği **endi?e** düzeyinin ?iddetini ve kronikli?ini objektif bir şekilde ölçmektir. Klinik psikoloji ve psikopatoloji alan?ndaki araştırmalarda, endi?enin ?iddetini belirlemek, farklı psikolojik bozukluklar?n (özellikle yaygın kaygı bozuklu?u) ayırtıcı tanısında ve tedavi etkinli?inin de?erlendirilmesinde büyük önem taşımaktadır.

Uyarlama çalışmasının özel amacı ise, ölçe?in Türkçe konu?an popülasyonda geçerli ve güvenilir bir araç olarak kullanıma sunulmasıdır. Bu, Türk araştırmacılar?n ve klinisyenlerin bilişsel endi?e bileşenlerini sistematik olarak incelemesine olanak tanır.

Ölçülen Yapı

Ölçek, psikolojideki temel bilişsel yapılardan biri olan **endi?e** (worry) yapısının ölçmektedir. Endi?e, genellikle gelecekle ilgili potansiyel tehditler veya olumsuz sonuçlar üzerine odaklanan, tekrarlayıcı ve kontrol edilmesi zor olan düşünce zincirleri olarak tanımlanır. Bu ölçek, endi?enin sadece varlı?ını değil, aynı zamanda bireyin günlük yaşamını ne derece etkiledi?ini gösteren

?iddetini de?erlendirir.

Ölçülen yap?, özellikle kayg? bozukluklar?n?n bili?sel modelinde merkezi bir rol oynar. Ölçekten al?nan yüksek puanlar, bireyin yo?un ve sürekli endi?e e?ilimine sahip oldu?unu, bu durumun da muhtemel psikopatolojik semptomlarla ili?kili olabilece?ini gösterir.

Geçerlik

Ölçe?in Türkçeye uyarlamas?na dair psikometrik geçerlik analizleri, ?ebnem Tunay'?n yüksek lisans tezinde detayl? olarak sunulmu?tur. Kaynak özetinde geçerlik de?erleri belirtilmemi? olsa da, uyarlama sürecinde yap? geçerli?i, ölçüt ba??ml? geçerlik ve iç tutarlıl?k gibi çe?itli geçerlik türlerinin incelenmi? olmas? beklenmektedir. **Yap? geçerli?i** genellikle faktör analizi yöntemleriyle test edilirken, ölçüt ba??ml? geçerlik ise ölçe?in bilinen di?er kayg?, stres veya depresyon ölçekleriyle ili?kisi incelenerek belirlenmi?tir.

Güvenirlik

Güvenirlik analizleri, bir ölçüm arac?n?n tutarlıl??? ve kararlıl??? gösterir. Endi?e ?iddeti Ölçe?i'nin Türkçeye uyarlama çal??mas?nda, iç tutarlıl?k (Cronbach Alfa katsay?s?) ve muhtemelen test-tekrar test güvenilirli?i yöntemlerinin kullanıld??? varsayılmaktadır. Bu de?erler, ölçe?in Türk örnekleminde ne kadar güvenilir sonuçlar üretti?ini ortaya koymaktadır. Kaynak özetinde spesifik güvenilirlik katsayılar? yer almamaktadır; bu bilgilere eri?im, tezin incelenmesiyle mümkündür.

Faktör Analizi

Faktör analizi, ölçe?in teorik olarak ölçmeyi amaçlad??? temel psikolojik yap?y? (endi?e ?iddeti) ne kadar iyi temsil etti?ini belirlemek için kullanılır. Uyarlama çal??malar?nda genellikle do?rulay?c? faktör analizi (DFA) veya aç?mlay?c? faktör analizi (AFA) uygulanır. ?ebnem Tunay'?n çal??mas?nda, orijinal ölçe?in faktör yap?s?n?n Türk kültüründeki örnekleme korunup korunmad??? bu analizlerle test edilmi?tir. Bu analizler sonucunda, ölçe?in tek boyutlu ya da çok boyutlu yap?s?n?n Türk popülasyonu için uygunlu?u belirlenmi?tir.

Ölçüm Arac?

Test Türü: Uyarlama (Adaptasyon). Orijinal ölçe?in Türkçe çevirisi ve psikometrik uyarlama çal??mas?dır.

Format: Öz Bildirim Ölçe?i (Self-Report Scale). Bireylerin kendi endi?e deneyimlerini de?erlendirmeleri esas?na dayanır.

Dil Seçenekleri: Türkçe.

Popülasyon Grubu: Yeti?kinler, özellikle üniversite ö?rencileri ve genel popülasyon. Uyarlama çalışması yüksek lisans tezi kapsamında yapıldı?ı için hedef kitlenin üniversite ö?rencileri olması olasıdır.

Ya? Grubu: Genellikle 18 ya? ve üzeri.

Popülasyon Detaylar?: ?ebnem Tunay'ın tezinde kullanılan örneklem detayları ve demografik bilgileri tez metninde mevcuttur.

Test Metodolojisi: Ölçek, bireylerin belirli endi?e ifadelerine ne sıklıkta katıldıkları veya bu ifadelerin kendileri için ne kadar geçerli oldu?unu belirten bir derecelendirme sistemi (muhtemelen Likert tipi) kullanır. Derecelendirme bilgisi kaynakta belirtilmemiştir.

Anahtar Kelimeler

Endi?e ?iddeti, Bilişsel Çarpıtma, Psikopatoloji, Kaygı Bozuklukları, ?ebnem Tunay, Yüksek Lisans Tezi.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcısı: Sağlanmamıştır.

Bağılı? E-posta Adresi: sebnemtunay@yahoo.com

Yazın Adresi: ?ebnem Tunay (Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara, 2006).

İzinler, Ücret ve Test Yılı

İzinler ve Kullanım Hakkı: Ölçek, akademik araştırmalarda kullanılmak üzere uyarlanmıştır. Ticari kullanım veya geniş çaplı uygulamalar için orijinal ölçeğin telif hakkı sahibinden ayrıca izin alınması gerekebilir.

Ücret: Yüksek lisans tezi kapsamında geliştirilen bir uyarlama oldu?u için genellikle akademik kullanımda ücretsizdir.

Test Yılı: Uyarlama ve psikometrik çalışmalar 2006 yılında tamamlanmıştır.

Kaynaklar

Tunay, ?. (2006). *Depresyon ve kayg? belirtilerinde örtü?en ve ayr??an özelliklerin endi?e olgusu aç?s?ndan incelenmesi*. (Yüksek lisans tezi). Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

Tez Ba?lant?s?: tez.yok.gov.tr

Endi?e ?iddeti Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

Ölçek maddeleri kaynak içerikte sa?lanmam??t?r. Maddeler, ?ebnem Tunay'?n 2006 tarihli yüksek lisans tezinin ekler bölümünde veya ilgili yay?nlar?nda bulunabilir.